

ชนิดา ศิริวารินทร์ 2554: การเปรียบเทียบผลผลิตภาพการผลิตรวมภาคการเกษตรรายจังหวัด
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ปรินญาวิทยาสตรมหาบัณฑิต
(เศรษฐศาสตร์เกษตร) สาขาเศรษฐศาสตร์เกษตร ภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตรและ
ทรัพยากร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: อาจารย์วุฒิรัตน์ สุพรรณชาติ, Ph.D.
77 หน้า

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อเปรียบเทียบอัตราการเจริญเติบโตของผลผลิตภาพการผลิต
รวมภาคการเกษตรของแต่ละจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย และหาปัจจัยที่
กำหนดอัตราการเจริญเติบโตของผลผลิตภาพการผลิตรวมภาคเกษตร ข้อมูลที่ใช้เป็นข้อมูลทุติยภูมิ
(Secondary data) ของ 19 จังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2525 - 2550 โดยใช้วิธี
วิเคราะห์แบบมีพารามิเตอร์ (Parametric approach) ประมาณค่าสมการพรมแดนการผลิตเชิงเส้นสุ่ม
(Stochastic production frontier) ด้วยวิธี Maximum likelihood estimation (MLE)

ผลการศึกษา พบว่า ผลผลิตภาพการผลิตรวมภาคเกษตรของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปี พ.ศ.
2525-2550 มีค่าอัตราการเติบโตเฉลี่ย ร้อยละ 1.35 ต่อปี โดยแยกเป็นการเปลี่ยนแปลงด้าน
เทคโนโลยี ร้อยละ 1.25 ต่อปี และการเปลี่ยนแปลงประสิทธิภาพทางเทคนิค ร้อยละ 0.10 ต่อปี โดย
จังหวัดที่มีอัตราการเติบโตสูงสุด คือ จังหวัดยโสธร มีอัตราการเติบโตเฉลี่ยร้อยละ 1.97 ต่อปี รอง
มา คือ จังหวัดอุบลราชธานี และ จังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งมีอัตราการเติบโตเฉลี่ยเท่ากับ ร้อยละ 1.84
และร้อยละ 1.78 ต่อปี ตามลำดับ ส่วนจังหวัดที่มีอัตราการเติบโตต่ำสุด คือ จังหวัดอำนาจเจริญ มี
อัตราการเติบโตเฉลี่ย ร้อยละ -0.19 ต่อปี ผลการศึกษาถึงปัจจัยที่กำหนดอัตราการเจริญเติบโตของ
ผลผลิตภาพการผลิตรวมภาคเกษตร พบว่า ปัจจัยด้านการศึกษา เนื้อที่ชลประทาน และปริมาณน้ำฝน
เฉลี่ยรายปี เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยปัจจัยด้าน
การศึกษาเป็นปัจจัยที่มีผลกระทบต่ออัตราการเติบโตของผลผลิตภาพการผลิตรวมมากที่สุด ดังนั้น รัฐบาล
จึงควรส่งเสริมเรื่องการศึกษาอย่างต่อเนื่องและพัฒนาด้านเทคนิคการผลิตให้มีความเหมาะสมกับ
ศักยภาพของเกษตรกรในแต่ละจังหวัด และควรมีนโยบายที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการใช้
ปัจจัยแรงงาน ที่ดิน และเนื้อที่ชลประทาน ที่เน้นการพัฒนาคุณภาพของปัจจัยการผลิตมากยิ่งขึ้น

ลายมือชื่อนิสิต

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก